

FNO FAKULTNÍ
NEMOCNICE
OSTRAVA

NEMOCNIČNÍ LISTY

ZIMA 2023

KAŽDÝ ZUB JE DŮLEŽITÝ

Je to velká událost, která má v příštích letech zmírnit nedostatek zubařů. Lékařská fakulta Ostravské univerzity spustila studium nového stomatologického oboru. Budoucí zubaři se budou učit i v našich ordinacích.

Doc. MUDr. Martin Starosta, Ph.D., vedoucí lékař Oddělení zubního lékařství FN Ostrava a proděkan oboru Zubní lékařství LF OU.

Ostrava – nová líheň zubařů

Lékařská fakulta Ostravské univerzity otevřela nový studijní obor Zubní lékařství. Důležitá zpráva je to i pro FN Ostrava. Studenti totiž budou využívat nové ordinace a také laboratoře, které pro ně máme připravené.

Nové zubaře nutně potřebuje prakticky celý Moravskoslezský kraj, který trpí nedostatkem stomatologů. O situaci jsme mluvili s vedoucím lékařem nově vzniklého Oddělení zubního lékařství doc. MUDr. Martinem Starostou, Ph.D., který je i proděkanem Zubního lékařství LF OU.

Dá se jednoduše odpovědět na otázku, proč se Moravskoslezský kraj dostal do takové situace?

Určitě nedá. A není to jen otázka Moravskoslezského kraje nebo regionu. S nedostatkem zubařů se potýká v podstatě celá Česká republika.

Proč to tak je?

Podle mě je to hlavně tím, že se změnila technika ošetřování a její náročnost. Dřív měl obvodní zubař, když to tak nazveme, pod sebou i čtyři tisíce lidí. To by už ale dnes nezvládal, protože se pomalu vyrušily amalgámové plomby. Dělal se podstatně rychleji než třeba ty kompozitní. Všechny techniky jsou náročnější a preciznější.

Běžné jsou situace, že lidé v místě svého bydliště nedokážou sehnat zubaře a musí dojíždět desítky kilometrů daleko. To už je dnes taková běžná praxe. Minimálně tady v Moravskoslezském kraji.

Řekl bych, že do určité míry to standard je, na druhou stranu ale není myslitelné, aby v každé malé vesničce byl zubní lékař. Mělo by to však být dosažitelné

v tom, že pacient bude mít zubaře do určitého počtu kilometrů a dojede si za ním. Jde ale o to, aby vůbec ten zubař byl schopen někoho přijmout. V současné době se to moc neděje.

„V současnosti je to tak, že zubaři, kteří by už měli být v důchodu, stále ještě pracují.“

Pojďme k číslům. V ostravském okrese je jedna třicet procent zubařů starších pětapadesáti let. Co lze z tohoto údaje vyčíst?

Chybí mladší zubaři a je to dáno produkcí mladých zubních lékařů z jednotlivých škol. Víme, že čísla by se měla časem zlepšovat, protože od roku 2004, kdy se změnil titul a víceméně i náplň oboru, vznikl MDDr., tedy doktor zubního lékařství, a většina fakult začala nabírat více studentů. Projeví se to, ale s určitým doběhem. V současné době je to tak, že fungují spíše ti starší. Mnohdy i ti, kteří by už měli být v důchodu, stále ještě pracují.

Zubařina mladé lidi už tolik netáhne?

Nevím, nedokážu to přesně říct. Určitě je to ale i změnou stavu celé společnosti. V současnosti je to tak, že zubní lékař začal být poměrně lukrativním povoláním. Zájem je podstatně vyšší.

Pojďme k otevření oboru Zubní lékařství. V dubnu Ostravská univerzita zaslala Národnímu akreditačnímu úřadu žádost o akreditaci. Co všechno takový dokument, který má 1 800 stran, vlastně obsahuje?

Je tam spousta nepředstavitelných věcí. Základem je to, že je dána nějaká osnova výuky s pedagogickou náročností a strojovým zázemím, protože u zubního lékařství většinu praxe tvoří to, že student musí mít nejenom znalosti, ale i šikovné ruce. Už od prvního ročníku studenti pracují na takzvaných fantomech. Znamená to, že tam je daleko větší materiální náročnost k zajištění studia než třeba v oboru Všeobecné lékařství.

Fantom, můžete to trochu rozvést?

Je to v podstatě simulace klinické situace, kde je místo pacienta figurína, která má dutinu ústní a umělé zuby. Právě na nich si studenti zkoušejí daný typ ošetření.

Vy už jste to nastínil, ale přesto, můžeme ještě více přiblížit, jak je toto studium koncipováno?

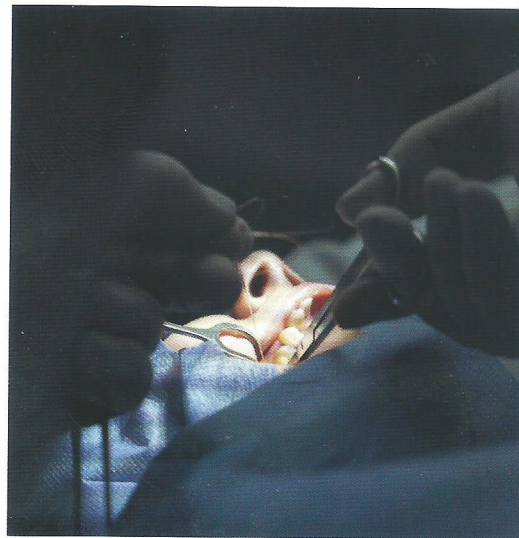
Je na pět let, přičemž první dva roky jsou spíše teoretické. Studenti mají teorii, ale praxi vykonávají na fantomech. Od prvního ročníku tam už jsou praktická cvičení. Ve třetím ročníku se pak dostávají do klinické praxe, což znamená, že úkony začínají dělat na pacientech. Z toho důvodu se tady ve FN Ostrava tvoří zubní oddělení, aby studenti měli kde praktikovat.

Jak je na studenty připravena Lékařská fakulta Ostravské univerzity a FN Ostrava?

Já si myslím, že dobře. Udělali jsme maximum toho, co je dosažitelné. Proběhl nábor mezi praktickými zubními lékaři z Ostravska s tím, kdo by měl zájem vyučovat na univerzitě. Naštěstí se kolegů přihlásilo dost. Chtějí s námi spolupracovat, což je základ dalšího rozvoje. Kdyby tento zájem neprojeвили, studium nezajistíme personálně. Na výuce se tedy budou podílet praktičtí zubní lékaři a musím říct, že to vychází velmi dobře. V průměru mají sedmatřicet let a deset let praxe. Pokud to bude všechno fungovat podle našich představ, tak si myslím, že lepší pedagogy v Česku těžko najdeme, protože na většině fakult chybí zkušený personál a fungují tam absolventi.

Fakultní nemocnice má pro studenty i nové ambulance. Čím jsou specifické?

Ve většině nových ambulančních jsou dvě křesla, která jsou oddělena pouze plentou. Pokud tam bude

jeden vyučující, může tam být více studentů. Ze začátku mohou praktikovat na sobě a pak na pacientech, kdy praxe je taková, že jeden student dělá instrumentárku a druhý ošetřuje pacienta. Takto se mohou střídat.

Co všechno mají v ambulancích studenti k dispozici?

Mají k dispozici to, co má praktický zubní lékař ve své praxi. Všechna křesla jsou ve vyšším standardu, takže nejsou nijak strojově omezeni. To, co potřebují, na těch křeslech skutečně je.

Můžeme si vyjmenovat, co všechno patří do vybavení jednoho takového křesla?

Když to řeknu laicky, jsou tam různě rychlé vrtačky od mikromotoru po turbínu. Potom je tam odstraňovač zubního kamene, světlo, které se používá na vytvrzování kompozitních výplní. Může tam být i takzvaný kauter, který se používá k ošetření měkkých tkání. Toto je takový základ, řekl bych vyšší standard.

Kromě ambulančních ale ve FN Ostrava budou studenti chodit i do nově vznikajících laboratoří. Je to tak?

Ano, budou se stavět. Studenti tam budou mít své zázemí. Je tam nějaká praktická část pro zaměstnance, kteří tam normálně pracují a vyrábějí dentální výrobky. Potom je tam část výuková, kde budou studenti moci praktikovat pod dohledem laborantů. Detailně se seznámí s tím, jak se zubní náhrady vyrábějí a jaký je technologický postup.

Co se vlastně všechno děje v zubařském laboratorním světě?

Jde o to, že zubní lékařství se skládá nejen z ošetření v ordinaci, ale součástí jsou i laboratorní práce. Jsou to všechny korunky, můstky, které se někde musí vyrobit. K tomu je právě dobrá laboratoř.

Bavili jsme se o cvičných figurínách, fantomech. Kdy si ale studenti ve FN Ostrava poprvé sáhnou na skutečného pacienta?

Je to ve třetím roce studia. První dva roky se skládají z teoretické a preklinické části. Ve třetím roce už jdou do klinického provozu. Začnou tam ošetřovat své první pacienty.